

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 118/2017-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. februára 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], vo veci namietaného porušenia základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 40 ods. 5 Listiny základných práv a slobôd a práva zaručeného v čl. 4 ods. 2 Protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd prípisom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 47539/2015-61/D/533 z 30. novembra 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. januára 2016 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len

„ústava“) a v čl. 40 ods. 5 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva zaručeného v čl. 4 ods. 2 Protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „protokol č. 7 k dohovoru“) prípisom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“) č. 47539/2015-61/D/533 z 30. novembra 2015.

2. Z obsahu sťažnosti, jej príloh, ako aj z ústavným súdom vyžiadaných príslušných písomných materiálov vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Nitra sp. zn. 2 T 16/2011 z 3. júla 2013 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 1 To 105/2013 z 5. februára 2014 právoplatne uznaný vinným zo spáchania dokonaného obzvlášť závažného zločinu vydieračského únosu podľa § 186 ods. 1 a 2 písm. b) a ods. 3 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) a v ods. 4 písm. a) Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a), d), f) a i) Trestného zákona, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 14 rokov so zaradením na jeho výkon do ústavu s najvyšším stupňom stráženia. Zároveň mu bol uložený ochranný dohľad v trvaní 3 rokov.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) dovolanie podané sťažovateľom v tejto trestnej veci z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. b), c), g) a i) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) odmietol uznesením sp. zn. 2 Tdo 36/2015 zo 14. júla 2015.

4. Následne sa sťažovateľ podaním označeným ako „*Podnet na podanie dovolania*“ adresovaným ministerstvu spravodlivosti domáhal podania dovolania ministrom spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „minister spravodlivosti“) podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku, ktorému ministerstvo spravodlivosti nevyhovelo a podnet prípisom č. 47539/2015-61/D/533 z 30. novembra 2015 odložilo.

5. Sťažovateľ je presvedčený, že jeho podnet sa „*u MS SR stretol s mimoriadnou nevôľou konať v... prospech*“ sťažovateľa. „*Príčinnú súvislosť medzi rozhodnutím MS SR,*

že nebude konať vo veci... podnetu a porušením označených práv“ sťažovateľ vidí v tom, „že MS SR sa rozhodol nekonať bez podrobného preskúmania príslušného spisu 2 T 16/2011, nachádzajúceho sa na OS Nitra“.

6. Ako sťažovateľ uvádza, «Spôsob, akým Minister vybavil... podnet... nie je možné akceptovať, nakoľko v dotknutom „oznámení“ nie je spomenutý ani jeden zákonný dôvod, pre ktorý by... podnet mohol byť odložený.

Pokiaľ by pred rozhodnutím o... podnete bol preštudovaný príslušný Tr. spis, zistil by MS SR, že svoju možnosť dovolania som už vyčerpал, a teda neodporúčal by mi, aby som sám podal dovolanie z dôvodu podľa por. 371 ods. 1 písm. i TP, ktorý vyhodnotil podľa obsahu môjho podnetu.». Sťažovateľ odmietol názor, že „... MS SR nemôže podrobiť skúmaniu hodnotenie dôkazov...“. Podľa presvedčenia sťažovateľa „z ustanovenia par. 371 ods. 3 TP vyplýva, že Minister Spravodlivosti SR je subjekt, ktorý má právo v dovolaní namietat' právoplatné rozhodnutie vychádzajúce zo skutkového stavu, ktorý bol na základe vykonaných dôkazov v podstatných okolnostiach nesprávne zistený.

MS SR teda nesprávne interpretuje uvedené ustanovenie TP, v čom opäť tkvie príčinná súvislosť medzi rozhodnutím MS SR a porušením označených práv.“.

7. Sťažovateľ dodáva, že „Ministerstvo vo svojom oznámení konštatovalo, že... podnet na základe uvedených skutočností posudzovalo z dôvodu podľa par. 371 ods. 1 písm. i TP, čím“ podľa neho „potvrdilo, že sú dané dovolacie dôvody na podanie dovolania“.

8. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. ... minister spravodlivosti SR svojim rozhodnutím, že nebude konať vo veci podnetu na podanie dovolania v prospech sťažovateľa [REDAKOVANÉ], čo oznámil v podaní č. 47539-2015-61/D/533 zo dňa 30. novembra 2015, porušil právo sťažovateľa na podávanie mimoriadnych opravných prostriedkov, ktoré je chránené v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, čl. 50 ods. 5 Ústavy SR, čl. 40 ods. 5 Listiny základných práv a slobôd, čl. 4 ods. 2 Protokolu č. 7 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Ústavný súd SR nariaďuje Ministrovi Spravodlivosti SR, aby konal vo veci podnetu sťažovateľa [REDAKOVANÉ] a podal mimoriadne dovolanie v prospech sťažovateľa.

3. Ústavný súd SR ukladá Ministerstvu Spravodlivosti SR, aby do dvoch mesiacov uhradilo sťažovateľovi finančné zadosťučinenie v sume 5 000,- eur, ktoré mu poukáže na účet v [REDAKOVANÉ]

4. Minister Spravodlivosti SR uhradí všetky trovy právneho zastúpenia sťažovateľa.“

9. Okrem uvedeného sťažovateľ vzniesol požiadavku ustanoviť mu právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom z dôvodu jeho nemajetnosti a zlej finančnej situácie, keďže sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody.

II.

10. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah... Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie...

12. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

13. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd

každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

14. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

15. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

16. Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 5 ústavy, základného práva zaručeného v čl. 40 ods. 5 listiny a práva zaručeného v čl. 4 ods. 2 protokolu č. 7 k dohovoru prípisom ministerstva spravodlivosti č. 47539/2015-61/D/533 z 30. novembra 2015, ktorým bol odložený podnet sťažovateľa na podanie dovolania ministrom spravodlivosti.

17. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

18. Podľa čl. 50 ods. 5 ústavy a rovnako podľa čl. 40 ods. 5 listiny nikoho nemožno trestne stíhať za čin, za ktorý bol už právoplatne odsúdený alebo oslobodený spod obžaloby. Táto zásada nevylučuje uplatnenie mimoriadnych opravných prostriedkov v súlade so zákonom.

19. Podľa čl. 4 ods. 1 protokolu č. 7 k dohovoru nikoho nemožno stíhať alebo potrestať v trestnom konaní podliehajúcim právomoci toho istého štátu za trestný čin, za ktorý už bol oslobodený alebo odsúdený konečným rozsudkom podľa zákona a trestného poriadku tohto štátu.

20. Podľa čl. 4 ods. 2 protokolu č. 7 k dohovoru ustanovenia predchádzajúceho odseku nie sú na prekážku obnove konania podľa zákona a trestného poriadku príslušného štátu, ak nové alebo novoodhalené skutočnosti alebo podstatná chyba v predchádzajúcom konaní mohli ovplyvniť rozhodovanie vo veci.

21. Sťažovateľ sa svojím podnetom domáhal podania dovolania ministrom spravodlivosti v zmysle ustanovenia § 371 ods. 3 Trestného poriadku, podľa ktorého minister spravodlivosti podá dovolanie aj proti právoplatnému rozhodnutiu vychádzajúceho zo skutkového stavu, ktorý bol na základe vykonaných dôkazov v podstatných okolnostiach nesprávne zistený, alebo ak boli pri zisťovaní skutkového stavu závažným spôsobom porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci.

22. Podľa § 369 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 podá minister spravodlivosti len na podnet. Podnet môže podať osoba, ktorej tento zákon nepriznáva právo na podanie dovolania okrem osoby, ktorá nespĺňa podmienku dovolania uvedenú v § 372 ods. 1.

23. Ministerstvo spravodlivosti v sťažnosťou napadnutom prípise č. 47539/2015-61/D/533 z 30. novembra 2015 okrem iného uviedlo: „*napriek tomu, že namietate dovolací dôvod podľa § 371 ods. 3 Tr. por., ktorý spočiatku vo svojom podnete odôvodňujete, z ďalšieho obsahu podnetu už zase vyplýva, že nepriamo uznávate, že ste sa skutku dopustili, avšak nesúhlasíte s právnou kvalifikáciou skutku.*

Vzhľadom na uvedené preto ministerstvo Váš podnet posudzovalo z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Z dôvodov podľa § 371 ods. 1 Tr. por. je však obvinený v prípade, že podal proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa riadny opravný prostriedok, sám oprávnený na podanie dovolania na Najvyšší súd Slovenskej republiky cestou prvostupňového súdu.“

24. S prihliadnutím na citovanú časť napadnutého prípisu ústavný súd vo vzťahu k podstatnej námietke sťažovateľa uvádza, že ministerstvo spravodlivosti týmto prípisom nekonštatovalo naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, tak ako to tvrdí sťažovateľ, preto sa nemožno stotožniť ani s jeho argumentáciou, že ministerstvo spravodlivosti „*potvrdilo, že sú dané dovolacie dôvody na podanie dovolania*“. Žiaden takýto záver z napadnutého prípisu nemožno vyvodiť. Ministerstvo spravodlivosti podnet sťažovateľa z hľadiska tohto dovolacieho dôvodu iba posudzovalo, a to na základe sťažovateľom uvedených skutočností, t. j. konštatovalo, že sťažovateľom prednesené námietky nespĺňajú kritériá pre postup podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku, ale javia sa ako odôvodnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku s tým, že v takomto prípade zákon dáva samotnému sťažovateľovi možnosť podať dovolanie, a nie je opodstatnené (nepripúšťa to ustanovenie § 369 ods. 1 Trestného poriadku) domáhať sa iniciovania dovolacieho konania podaním podnetu adresovaného ministrovi spravodlivosti.

25. Námietka, že ministerstvo nezohľadnilo vyčerpanie dovolania samotným sťažovateľom, a to ešte pred jeho obrátením sa s podnetom na ministra spravodlivosti, je irelevantná. Ak by aj ministerstvo zistovalo a zistilo túto skutočnosť, konečný záver prijatý vo vzťahu k podanému podnetu by to nemohlo zvrátiť, keďže išlo o posúdenie a vyhodnotenie obsahu podnetu. Navyše, podľa zistenia ústavného súdu sťažovateľ podal

dovolanie z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. b), c), g) a i) Trestného poriadku, ktoré bolo najvyšším súdom odmietnuté. Vzhľadom na túto situáciu je prinajmenšom otáznym účinok sťažovateľom sa domáhajúcej ochrany prostredníctvom podnetu na podanie dovolania ministrom spravodlivosti.

26. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje aj na ďalšiu okolnosť týkajúcu sa tejto veci sťažovateľa, a to že hoci podal sťažnosť ústavnému súdu proti prípisu ministerstva spravodlivosti, napriek tomu sa opätovne obrátil na najvyšší súd so svojím ďalším dovolaním podaným z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. b), c), g) a i) Trestného poriadku (podanie z 5. februára 2016), o ktorom je aktuálne najvyšším súdom vedené konanie pod sp. zn. 3 Tdo 35/2016. Dôvody, pre ktoré tak sťažovateľ znova urobil, sa prekrývajú s jeho námietkami prednesenými ministerstvu spravodlivosti v podnete na podanie dovolania, ale aj s námietkami v už skôr podanom dovolaní. Postup sťažovateľa teda nasvedčuje akceptácii záverov prijatých v napadnutom prípise ministerstva spravodlivosti.

27. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu mimoriadne opravné prostriedky, ktoré sťažovateľ nemôže uplatniť osobne, nemožno považovať za účinné právne prostriedky nápravy, ktoré sú mu priamo dostupné (napr. II. ÚS 357/06, IV. ÚS 323/07). Podnet na podanie dovolania podľa § 369 ods. 1 Trestného poriadku nie je opravným prostriedkom a z hľadiska trestného práva procesného ho možno považovať iba za informáciu ministrovi spravodlivosti ako oprávnenému na jeho podanie, ktorá bez ďalšieho nezakladá zákonom ustanovené právne dôsledky. Ustanovenie § 369 ods. 1 Trestného poriadku neukladá povinnosť (nevzniká právny nárok) vyhovieť každému podnetu. Je na úvahe ministra spravodlivosti posúdiť a rozhodnúť, či na základe podnetu strany v konaní alebo na základe iného podnetu podá alebo nepodá dovolanie (táto úvaha je vylúčená iba v prípade, ak zistí, že zákonné podmienky na podanie dovolania sú splnené). Podanie podnetu na podanie dovolania nemôže mať preto charakter práva, ktorému je poskytovaná ústavnoprávna ochrana (m. m. II. ÚS 42/01, I. ÚS 67/02, III. ÚS 11/04).

28. Z uvedených dôvodov ministerstvo spravodlivosti nemohlo odložením podania, t. j. jeho neakceptovaním, spôsobiť namietané porušenie označených základných práv sťažovateľa. Sťažovateľ (v danej veci ako podnecovateľ) mal právo len na to, aby sa minister spravodlivosti jeho podnetom zaoberal, náležite sa s ním vysporiadal a o spôsobe jeho vybavenia ho vyrozumel, k čomu v tejto veci došlo spôsobom, ktorý nemožno označiť za arbitrárny alebo ústavne neakceptovateľný (napr. III. ÚS 214/2010).

29. V dôsledku uvedeného ústavný súd sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

30. Pretože sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, neprichádzalo do úvahy zaoberať sa jeho ďalšími požiadavkami, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo (pozri čl. 127 ods. 2 ústavy).

31. Rovnako z dôvodu odmietnutia sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť bolo bez právneho významu skúmať splnenie podmienok a rozhodovať o žiadosti sťažovateľa o ustanovenie mu právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, keďže je zrejmé, že ani právne zastúpenie sťažovateľa by v danej veci nemohlo prispieť k inému výsledku tohto konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. februára 2017